

Collectieve aanpak agrarisch natuur- en landschapsbeheer een succes

De uitvoering van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer via 40 agrarische collectieven waarin ruim 11.000 boeren samenwerken is vijf jaar na de invoering een succes. Dit blijkt uit de lerende evaluatie van het ANLb stelsel in opdracht van het ministerie van LNV en de provincies die is uitgevoerd door onderzoekers van Wageningen Environmental Research. De evaluatie is op 31 maart 2021 door demissionair minister Schouten aangeboden aan de Tweede Kamer ([Aanbiedingsbrief en rapport](#)).

Resultaten tonen meerwaarde collectieve aanpak

Uit de evaluatie blijkt dat de collectieve aanpak in het agrarisch natuur- en landschapsbeheer werkt. Meer betrokkenheid van boeren bij het beheer; meer ruimte om maatregelen aan te passen aan omstandigheden in het veld; vergroting van de ruimtelijke samenhang van het beheer; en hoopvolle resultaten op het gebied van ecologie op gebiedsniveau laten zien dat een collectieve aanpak succes heeft.

Minder administratie en meer flankerend beleid

De evaluatie laat ook zien waar verbeteringen nodig zijn zodat het ANLb nog meer kan inzetten op langdurig en kwalitatief goed beheer. Minder strikte administratieve regels moeten ruimte bieden om flexibel in te kunnen spelen op de ecologische omstandigheden in de gebieden. De evaluatie laat ook duidelijk zien dat flankerend beleid op het gebied van investeringen, kennis en predatiebeheer nu nog grotendeels ontbreekt, terwijl dit cruciaal is voor vergroting van het doelbereik.

Uitbreiding budget

Willen we het doelbereik verder vergroten dan is uitbreiding van het ANLb budget hard nodig: op basis van optimalisatieplannen van collectieven is voor verbetering van het beheer 110M€ per jaar nodig (in 2020 was het budget voor beheer 77M€). Daarbij moet de vraag wat nodig is om doelen te realiseren sturend zijn. De deelnamebereidheid bij boeren is hoog, zodat er volop kansen zijn om betere leefgebieden te realiseren.

Collectieve aanpak breder benutten

Naast een effectiever ANLb en meer budget voor ANLb, is er meer nodig om natuur en landschap te versterken in ons landelijk gebied. We pleiten voor het benutten van de collectieve aanpak in ontwikkelingen, vanuit zowel de overheid als de markt, die gericht zijn op onze boeren natuur. Zodat samenhang ontstaat op gebiedsniveau, beloningen worden gestapeld, en alle boeren kansen hebben om mee te doen.

Webinar 'De Toekomst van onze Boeren natuur' 26 mei

Op 26 mei 2021 van 15:30-16:30 uur organiseert BoerenNatuur een webinar. Daarin gaan we in gesprek met partijen die samen met ons werken aan het versterken van onze boeren natuur. Aanwezig zijn o.a. Anita Pijpelink (Gedeputeerde provincie Zeeland en landelijk portefeuillehouder ANLb) en Alex Datema (voorzitter BoerenNatuur). Aanmelden kan via info@boerenatuur.nl onder vermelding van je naam en organisatie.

Voor vragen naar aanleiding van dit bericht kunt u terecht bij Alex Datema via a.w.datema@gmail.com of via 06-26376396

Toelichting bij persbericht

Collectieve aanpak agrarisch natuur- en landschapsbeheer een succes

Verbetering ANLb: minder administratie, flankerend beleid en nog meer kwaliteit

Collectieven ervaren een spanning tussen strenge Europese regels met bijbehorende administratieve druk en de broodnodige flexibiliteit in het beheer om ecologische doelen te realiseren. De evaluatie concludeert dat de eisen aan gedetailleerde verantwoording en controles leiden tot hoge administratieve lasten. Deze werkwijze gaat ten koste van de kwaliteit van het beheer. Bovendien lopen collectieven veel meer risico op boetes bij beheer in 'dure en ingewikkelde' leefgebieden, waardoor ze geneigd zijn meer in te zetten op eenvoudig en licht beheer. Wij pleiten voor aanpassing van het stelsel zodat langjarig en zwaarder beheer wordt gestimuleerd, met lagere administratieve druk en meer ruimte voor begeleiding van het beheer in het veld, waardoor de ecologische kwaliteit verbetert. Ter versterking van het beheer is tevens flankerend beleid nodig, zoals op het gebied van inrichtingsmaatregelen, kennisontwikkeling, en predatiebeheer. BoerenNatuur pleit daarom bij de opstellers van het Nationale Strategisch Plan (NSP), waarin de afspraken voor het nieuwe Europese landbouwbeleid (GLB) in Nederland vanaf 2023 staan, voor een verdere vereenvoudiging van het stelsel en voor meer flankerend beleid op nationaal niveau met als resultaat een grotere ecologische impact.

Meer budget voor beheer biodiversiteit in het landelijk gebied

De evaluatie concludeert dat bij de invoering van het ANLb niet is gekeken hoe groot de omvang van de beheerinspanning en het beheerbudget moeten zijn om de negatieve trend van de boerenlandsoorten die worden beschermd via het ANLb, te keren. Het gaat andersom: uitgaande van het beschikbare budget is op basis van een interne rekenregel het geld verdeeld over de provincies. Momenteel hebben bijna alle collectieven wachtlijsten van boeren die graag bij willen dragen aan biodiversiteit in het landelijk gebied maar het budget is op. De collectieven hebben zelf optimalisatieplannen gemaakt waarin ze hebben gekeken wat er nodig is aan groei in beheer, organisatiekracht en kennis om het beheer in hun collectief te optimaliseren. Daaruit blijkt dat voor het beheer een budget van minimaal 110 M€ per jaar nodig is. In 2020 is 77M€ voor het beheer in het ANLb uitgekeerd. Daarom pleiten we ervoor om, willen we de gestelde doelen realiseren, het budget af te stemmen op het doel waardoor onvermijdelijk een groter budget nodig.

ANLb inbedden in overheidsbeleid en marktinitiatieven

Vanaf de start van het collectieve stelsel in 2016 hebben we als BoerenNatuur gezegd dat we naast het ANLb meer nodig hebben om de biodiversiteit in het landelijk gebied te verbeteren. De maatregelen die we nemen in het ANLb vinden plaats op ongeveer 6% van het landbouwareaal. De maatregelen zijn gericht op een beperkt aantal (68) doelsoorten, terwijl het landelijk gebied zoveel meer biodiversiteit herbergt. Daarom hebben we met alle collectieven de afgelopen jaren hard gewerkt om te zorgen dat boeren ook op die andere 94% van het landbouwareaal maatregelen kunnen nemen voor behoud en versterking van biodiversiteit en daarvoor beloofd worden.

Zo hebben we zes GLB-pilots uitgevoerd om ervaring op te doen met het uitrollen van maatregelen voor biodiversiteit waar alle boeren aan mee kunnen doen. We zijn nauw betrokken bij het Deltaplan Biodiversiteitsherstel, bij de opgaven voor veenweidegebieden, het programma Natuur en andere grote maatschappelijk opgaven rond natuurgebieden waarbij we zoeken naar oplossingen die zowel de boeren als de natuur samen verder brengen. Een belangrijke voorwaarde daarbij is dat boeren betaald worden voor de natuur die ze op hun bedrijf realiseren, zowel vanuit de markt als de overheid. Daarom werken we mee aan de invoering van praktische meetbaarheid van natuur en landschap (KPI's) voor de melkveehouderij en de akkerbouw.

Dit alles met het doel om alle boeren die stappen willen zetten op het gebied van natuurinclusieve landbouw te adviseren, hun beheer te registreren en te borgen. De evaluatie eindigt met de vraag of collectieven bereid zijn zich te heroriënteren en zich in willen zetten in integrale gebiedsprocessen. Bovenstaande laat zien dat dit geen vraag is, maar al realiteit is. Wij willen ervoor zorgen dat boeren meer mogelijkheden hebben om hun bedrijf zo aan te passen dat ze ook echt meer aan natuur en landschap kunnen doen. Dit is de enige manier om de ecologische kwaliteit die door de onderzoekers wordt aanbevolen te realiseren.

Doe mee met ons webinar “De toekomst van onze boerennatuur”

Uit de evaluatie blijkt dat de samenwerking tussen de partijen betrokken bij het agrarisch natuur- en landschapsbeheer goed is. En dat we de komende tijd vooral de relaties met de vrijwilligersorganisaties, waterschappen en terreinbeheerders verder moeten uitbouwen. Die handschoen pakken we graag op en daarom organiseren we op 26 mei 2021 van 15:30-16:30 uur een online gesprek over ‘De Toekomst van onze Boerennatuur’ met o.a. Anita Pijpelink (Gedeputeerde provincie Zeeland en landelijk portefeuillehouder ANLb); vertegenwoordigers van LNV en Vogelbescherming Nederland; Hank Bartelink (directeur LandschappenNL), Harm Kossen (Natuurrijk Limburg) en Alex Datema (voorzitter BoerenNatuur). Aanmelden kan via info@boerennatuur.nl onder vermelding van naam en organisatie.

Voor vragen naar aanleiding van dit bericht kunt u terecht bij Alex Datema via a.w.datema@gmail.com of via 06-26376396

